

застосовується метання, стрибки, імітація технічних прийомів, вправи з м'ячами. Біг в упорі стоячи в максимальному темпі протягом 6-10с. Рухи руками, як під час бігу, в максимальному темпі протягом 6-10с. Дріботливий біг з переходом на швидкий. Повторний біг з прискоренням. Інтервали відпочинку 1-2 хв. Повторний біг з ходи. Інтервал відпочинку 3-6хв [3].

Розвитку спеціальної швидкості сприяють вправи за зоровим сигналом або за командою тренера прискорення на 5, 10, 15 м з різних вихідних положень, біг зі зміною швидкості, напрямку та зупинками, переміщення приставними, схресними кроками, спиною вперед, із застосуванням різних варіантів їх чергування. човникові переміщення 6 і 8 м. Вправи виконуються у високому темпі, паузи відпочинку необхідно регулювати за допомогою вимірювання ЧСС.

Також для розвитку спеціальної швидкості юних волейболістів використовують спеціальні вправ, які включають різноманітні стрибки з ноги на ногу з просуванням вперед, ноги нарізно і разом, на місці і з просуванням вперед з підніманням колін, з просуванням боком і спиною вперед, удари нападаючого по підвішених м'ячах з розбігу, стрибки з місця з діставанням підвішених м'ячів двома та одною руками, імітаційні вправи у вистрибуванні біля сітки з винесенням рук над сіткою й імітацією блокування з пересуванням уздовж сітки.

Висновки. Таким чином, розвиток спеціальної швидкості має важливе значення для юних волейболістів і впливає на всі види підготовки його підготовки, а також на ефективність їх змагальної діяльності, а спеціальні вправи, спрямовані на розвиток спеціальної швидкості підвищують фізичну підготовленість юних волейболістів, що позитивно впливає на здатність спортсмена максимально швидко оцінювати ігрову ситуацію й успішно виконувати техніко-тактичні дії в мінімальний для певних умов час.

Література

1. Верхованський Ю. В. Программирование и организация тренировочного процесса. / Ю. В. Верхованський – М. : Физкультура и спорт, 1985. – 176 с.
2. Гаркуша С. В. Біомеханічна корекція швидкісно-силової підготовленості волейболістів високої кваліфікації у передзмагальний період: Дис. ... канд. наук з фіз. вих. та с.: 24.00.01. – Харків, 2005. – 208 с.
3. Демчишин А. П. Підготовка юних волейболістів. / А. П. Демчишин – К. : Рад. школа, 1982. – 191 с.
4. Zheleznyak Ju. D. Junyj volejbolist: Uchebnoe posobie dlja trenerov. / Ju. D. Zheleznyak – М. : Fizkul'tura i sport. 1988. – 190 s.
5. Fomin E. V. Faktory, opredelajushhie fizicheskoe razvitie i fizicheskiju podgotovlennost' junyh volejbolistov na otdel'nyh etapah podgotovki. / E. V. Fomin // Teorija i praktika fizicheskoy kul'tury. – 1989. – № 12. – S. 11–13, 32–34.

Степанюк С.І., Малащенко Л.О.,* Юськів К. В, Юськів С. М.*****

Херсонський державний університет, м. Херсон

Херсонський регіональний центр фізичної культури та спорту інвалідів «Інваспорт»*

Херсонський державний аграрний університет**

Херсонська державна морська академія***

ЗДОБУТКИ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ХЕРСОНЩИНИ НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ

Актуальність дослідження обумовлена тим, що українські спортсмени з інвалідністю не тільки досягнули неймовірно високих результатів, а кожен виступ наших спортсменів щоразу дивує світ неймовірними перемогами.

Мета роботи полягала у вивченні та узагальненні здобутків осіб з інвалідністю Херсонщини на міжнародній арені.

Для вирішення поставленої мети нами були використані такі **методи** дослідження: аналіз архівних матеріалів; вивчення та аналіз досвіду видатних діячів фізкультурно-спортивного руху осіб з інвалідністю Херсонщини; бесіди.

Результати роботи показали, що за час існування, центром „Інваспорт” було розвинуто 16 видів спорту. До складу груп з видів спорту входило більше 300 спортсменів з інвалідністю 4-х нозологій. Залучаючи передовий досвід кращих регіональних центрів „Інваспорт” України та розвинутих держав Європи херсонські спортсмени неодноразово ставали переможцями та призерами Паралімпійський, Дефлімпійських та ігор Спеціальних олімпіад.

Отже, виходячи із проведених досліджень, ми можемо зробити **висновок**, що на рік 2018 свої надії і сподівання. Хочеться вірити, що він буде вдалим для херсонських спортсменів. І найголовніше: те, що робить херсонська збірна на змаганнях різного рівня, приносить Україні визнання спортивної держави.

Ключові слова: особи з інвалідністю, спорт інвалідів, фізична культура, спортивні досягнення.

Степанюк С., Малащенко Л., Юськів Е., Юськів С. Досягнення лиц с инвалидностью Херсонщины на международной арене.. Актуальность исследования обусловлена тем, что украинские спортсмены с инвалидностью не только достигли невероятно высоких результатов, а каждое выступление наших спортсменов каждый раз удивляет мир невероятными победами.

Цель работы заключалась в изучении и обобщении достижений лиц с инвалидностью Херсонщины на международной арене.

Для решения поставленной цели нами были использованы следующие **методы** исследования: анализ архивных материалов; изучение и анализ опыта выдающихся деятелей физкультурно-спортивного движения лиц с

инвалидностью Херсонщины; беседы.

Результаты работы показали, что за время существования, центром «Инваспорт» было развито 16 видов спорта. В состав групп по видам спорта входило более 300 спортсменов с инвалидностью 4-х нозологий. Привлекая передовой опыт лучших региональных центров «Инваспорт» Украины и развитых государств Европы херсонские спортсмены неоднократно становились победителями и призерами Паралимпийский, Дефлимпийских и игр Специальных олимпиад.

Итак, исходя из проведенных исследований, мы можем сделать **вывод**, что в год 2018 свои надежды. Хочется верить, что он будет удачным для херсонских спортсменов. И самое главное: то, что делает херсонская сборная на соревнованиях различного уровня, приносит Украине признание спортивного государства.

Ключевые слова: лица с инвалидностью, спорт инвалидов, физическая культура, спортивные достижения.

Stepanyuk S., Malashenko L., Uskov K., Uskov S. The achievements of persons with disabilities of Kherson region in the international arena. The research urgency is caused by the fact that Ukrainian athletes with disabilities not only reached an incredibly high results, and each performance of our athletes every time amazes the world with his incredible victories.

The aim of this work was to study and generalization of achievements of persons with disabilities of Kherson region in the international arena.

To address this goal we used the following research **methods:** analysis of archival materials; study and analysis of the experiences of prominent figures of the sports movement for persons with disabilities Kherson; conversations.

The results showed that during the existence of the centre "Invasport" was developed 16 kinds of sport. The groups for the types of sports included more than 300 athletes with disabilities 4 nosologies. Bringing the best practices of the best regional centers "Invasport" of Ukraine and developed European countries Kherson athletes repeatedly became winners and prize-winners of Paralympic, deflimpiysky games and the Special Olympics.

Therefore, based on the research conducted, we can **conclude** that in 2018, their hopes and aspirations. I want to believe that it will be successful for Kherson athletes. And most importantly: what does the Kherson national team at competitions of various level, brings Ukraine recognition as a sporting nation.

Keywords: persons with disabilities, sport of invalids, physical culture, sports achievements.

Постановка проблеми. Спортивний рух інвалідів – складова сучасного міжнародного олімпійського руху, що об'єднує організації, спортсменів та інших осіб, зокрема людей з особливими потребами [2].

Як зазначає президент Національного комітету спорту інвалідів України, народний депутат Верховної Ради України В.М. Сушкевич, параолімпійський рух – це одне з найвищих досягнень людського гуманізму тисячоліття, що минуло [4].

Україна сьогодні стоїть на шляху всебічної інтеграції у європейське та світове співтовариство, що передбачає розвиток демократичних, гуманістичних, відкритих основ розвитку усіх сторін суспільно-політичної, соціальної, духовної, освітньої, культурної сфер життя суспільства [4]. Фізична культура і спорт посідають у цих процесах, з огляду на їх соціальну і оздоровчу, міжнародну і репрезентаційну значущість, неабияке значення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Базуючись на гуманістичних ідеалах, що закладені в Олімпізмі, Олімпійський рух осіб з інвалідністю є одним з масштабних соціальних явищ сьогодення. У ньому реалізується право кожної особи на заняття спортом та участь у розбудові кращого світу засобами спорту, без дискримінації, на основі взаєморозуміння, дружби, солідарності та чесної гри [1].

Завдяки системній організаційній та практичній роботі Національного комітету спорту інвалідів України, Українського центру з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» та спортивних федерацій з нозологій українські спортсмени з інвалідністю не тільки досягнули неймовірно високих результатів – кожен виступ наших спортсменів щоразу дивує світ неймовірними перемогами [4].

Мета роботи полягала у вивченні та узагальненні здобутків осіб з інвалідністю Херсонщини на міжнародній арені.

Результати дослідження та їх обговорення. У березні 1993 року було засновано Херсонський обласний центр з фізичної культури та спорту інвалідів «Інваспорт». За час існування, центром було розвинуто 16 видів спорту. До складу груп з видів спорту входить більше 300 спортсменів з інвалідністю 4-х нозологій [3].

Починаючи з 1995 року і по теперішній час, спортсмени центру беруть участь у Всеукраїнських змаганнях, Чемпіонатах Світу, Європи, Паралімпійських, Дефлімпійських та іграх Специальних олімпіад.

У 1995 році чемпіоном і бронзовим призером Європи з легкої атлетики (Паралімпійська програма, Греція) став В'ячеслав Копитін. Дворазовою чемпіонкою Європи з плавання стала Анжела Литвинова (Греція). Дворазовою чемпіонкою та срібною призеркою Специальних Всесвітніх ігор з легкої атлетики (США) стала Анжела Головнюва.

Чемпіоном Всесвітніх ігор глухих з волейболу (Данія, 1997 р.) став Роман Будзинський, а Сергій Крук здобув найвищу нагороду на Європейському легкоатлетичному турнірі. Акишов Андрій став третім на чемпіонаті Європи з баскетболу (Швейцарія).

1998 рік став вдалим для Литвинової Анжели яка стала дворазовою чемпіонкою Європи з плавання (Венгрія), а Дмитро Подшивайло – чемпіоном та срібним призером Європи з легкої атлетики (Іспанія).

Сергій Крук у 1999 році став чемпіоном та бронзовим призером Європи з легкої атлетики (Греція); Дмитро Подшивайло – чемпіоном та бронзовим призером Специальних літніх Всесвітніх Олімпійських ігор (США).

2000 рік приніс Тімо Антону бронзову нагороду чемпіонату Європи з міні-футболу; Сергій Крук став переможцем Міжнародного турніру з легкої атлетики (Німеччина), а Володченко Олександр – бронзовим призером чемпіонату Європи з міні-футболу (Бельгія).

У 2001 році Сергій Крук здобуває бронзову нагороду на ХІХ Дефлімпійських іграх (Італія); Будзинський Роман стає

срібним призером з волейболу XIX Дефлімпійських ігор (Італія); Володченко Олександр – бронзовий призер Європейського футбольного турніру Спецолімпіади (Польща); Євген Логвиненко – бронзовий призер Європейського футбольного турніру Спецолімпіади (Польща).

2002 рік не був таким вдалим для Херсонського «Інваспорту» як попередні, але учасниками міжнародних змагань стали: Здоренко Сергій – учасник чемпіонату Світу з баскетболу (Греція); Дюжев Олексій – учасник чемпіонату Світу з баскетболу (Греція); Чернат Василь – учасник чемпіонату Європи з голболу (Словенія) – VI місце; Сергій Чернопищук – учасник чемпіонату Європи з голболу (Словенія) – VI місце.

2005 рік став знаковим для Херсонських спортсменів. Крук Сергій – золотий і бронзовий призер XX Дефлімпійських ігор (Австралія); Сергій Григорчук – бронзовий призер Кубку Світу з шахів (Греція); Міхнева Лариса – срібний призер чемпіонату Європи зі стрільби з лука (Великобританія); Андрій Гурнаков – чемпіон Європи з пауерліфтингу серед юнаків (Португалія); Кравченко Вікторія – срібний і бронзовий призер чемпіонату Європи з легкої атлетики (Фінляндія); Урсулєнко Наталія на XX Дефлімпійських іграх (Австралія) посіла 5 місце (ядро) і 9 місце (диск).

2006 рік приніс нагороди різного ґатунку для наших спортсменів. Так Людмила Даниліна стала бронзовою призеркою зимового чемпіонату Світу (Швеція); Гурнаков Андрій – чемпіоном Європи серед юніорів (Португалія); Бабенко Катерина стала третьою на відкритому чемпіонаті Угорщини з настільного тенісу; IV місце у Гурнакова Андрія на чемпіонаті Світу з пауерліфтингу (Корея); Вікторія Кравченко стала бронзовою призеркою Паралімпійського Кубку Світу з легкої атлетики (Великобританія) та срібною і бронзовою призеркою чемпіонату Світу з легкої атлетики (Нідерланди); Волинець Ірина перемогла на зимовому чемпіонаті Європи зі стрільби з лука (Бельгія) та посіла 2 командне місце на чемпіонаті Європи зі стрільби з лука (Чехія), а Лариса Міхнева стала чемпіонкою цих змагань.

2007 рік був багатим на перемоги наших спортсменів на міжнародній арені. Андрій Гурнаков переміг на міжнародному турнірі (Греція); Людмила Даниліна здобула золоту, срібну та бронзову нагороди зимового чемпіонату Європи з легкої атлетики (Чехія) та бронзову чемпіонату Світу (Бразилія). Чемпіонами Європи (Болгарія) стали: Сергій Крук, Наталія Урсулєнко, Володимир Турков.

XIII Паралімпійські ігри 2008 р. стали знаковими для Вікторії Кравченко. У складній боротьбі їй вдалося стати дворазовою срібною призеркою у бігу на 100 м і 200 м. Цього ж року В. Турков та Н. Урсулєнко перемогли на чемпіонаті Європи (Італія), а Л. Даниліна стала чемпіонкою Світу з кросу (Польща). Продовжили золотий медальний доробок С. Крук та В. Турков, ставши чемпіонами світу. С. Григорчук став чемпіоном Всесвітньої шахової Олімпіади. Н. Урсулєнко здобула срібну та бронзову нагороду на чемпіонаті Світу (Туреччина).

Необхідно зазначити, що у 2009 р. відзначилася молода спортсменка, яка виступає серед спортсменів з вадами розумового та фізичного розвитку, Людмила Даниліна. Протягом року вона стала чемпіонкою Європи (Франція); срібною призеркою чемпіонату Європи з напівмарафону, (Італія), двічі бронзовою призеркою чемпіонату Європи, (Португалія). Золоті нагороди також принесли: С. Юров, ставши чемпіоном Глобальних ігор (Чехія), С. Крук, В. Турков – чемпіони XXI Дефлімпійських ігор. На цих же іграх Н. Урсулєнко стала бронзовою призеркою у метанні диска та четвертою у штовханні ядра (Тайвань).

У 2010 році та ж Л. Даниліна здобула золоту, срібну та бронзову нагороди чемпіонату Європи, С. Юров став чемпіоном Європи з легкої атлетики (Хорватія); Д. Грицаєнко – двічі бронзовим призером чемпіонату Світу з пауерліфтингу (Туреччина).

Серед спортсменів, які відзначилася у 2011 році: Вікторія Кравченко – двічі чемпіонка Світу, рекордсменка з бігу на 100 м. та в естафеті 4x100 м., бронзова призерка з бігу 200 м. Наталія Урсулєнко – чемпіонка Європи з штовхання ядра і метання диска; Володимир Турков – чемпіон Європи в естафеті 4x400. Людмила Даниліна стала бронзовою призеркою чемпіонату Світу з бігу на 1500 м. (Нова Зеландія).

2012 рік став доволі вдалим для учасників XIV-х Паралімпійських ігор в Лондоні. Нагороди срібного ґатунку отримали: Вікторія Кравченко на дистанції 400 м., Іван Доценко з футболу. Володимир Козлов та Катерина Морозова стали бронзовими призери XIV-х Паралімпійських ігор з веслування академічного. Ірина Волинець у стрільбі із лука посіла 8 командне місце.

Володимир Турков став чемпіоном Світу в естафеті 4x400 (Канада); Наталія Урсулєнко на чемпіонаті Світу (Канада) здобула срібну нагороду у штовханні ядра та бронзову у метанні диска.

Срібною призеркою чемпіонату Європи з легкої атлетики з бігу на 200 метрів (Нідерланди) стала Світлана Микитіна. Людмила Даниліна здобула бронзову нагороду чемпіонату Європи з бігу на 100 м. (Нідерланди). Володимир Гавриленко – срібний призер чемпіонату Європи з шашок (Трускавець), а Сергій Григорчук посів третю сходинку Всесвітньої шахової олімпіади (Індія).

Вікторія Кравченко на Міжнародному Паралімпійському Кубку посіла 4 місце на дистанції 100 м., а Велієв Антон був 6 на чемпіонаті Світу з настільного тенісу (Токіо).

2013 рік – Лариса Міхнева – чемпіонка Міжнародного турніру зі стрільби із лука у парному змішаному виді та срібна призерка в особистому заліку (Таїланд). Дмитро Грицаєнко – двічі бронзовий призер Чемпіонату світу з пауерліфтингу (Пекін).

Цього ж року у Болгарії проходили XXII літні Дефлімпійські ігри. Достойно у складі української збірної виступили 5 представників Херсонщини: Наталія Урсулєнко здобула 2 бронзові нагороди у штовханні ядра та метанні молота; Володимир Турков – срібну медаль в естафетному бігу 4x100 м. Тетяна Кулінок здобула срібну нагороду в команді баскетболісток; Антон Велієв посів 5 місце з настільного тенісу, а Олександр Панков – 8 місце з боротьби.

Сергій Григорчук посів 5 місце на командному чемпіонаті Світу з шахів, який проходив в Іспанії, а на Кубку Світу в Словенії став срібним призером.

В 2014 році необхідно відзначити виступи переможців змагань світового рівня. Було відкрито імена молодих і

перспективних спортсменів. Медалі чемпіонів отримали: Мерешко Єлизавета –чотириразова чемпіонка та дворазова срібна призерка Чемпіонату Європи з плавання УОРА (Нідерланди). Чемпіонами світу з академічного веслування серед спортсменів з УОРА в парі мікс стали Козлов Володимир та Морозова Катерина (Нідерланди). Таран Ганна, Жабровець Інна, Полтавець Пилип стали чемпіонами в парі на Першому Молодіжному кубку Європи з настільного тенісу серед спортсменів з вадами слуху (Німеччина). Грицаєнко Дмитро на чемпіонаті Європи з пауерліфтингу став другим та здобув дві бронзові нагороди на чемпіонаті світу (Туреччина).

На кубку світу з академічного веслування серед спортсменів з УОРА Морозова Катерина стала срібною призеркою, а Козлов Володимир посів IV місце (Франція).

Чемпіонат Європи з легкої атлетики УОРА приніс бронзову нагороду Світлані Микитині (Великобританія), а Чемпіонат світу з настільного тенісу УОРА – Вальдес Катерині (Китай). Міхнева Лариса завершила свій виступ VI на Чемпіонаті Європи зі стрільби з лука УОРА (Швейцарія).

Рівень спортивної майстерності у 2015 році був надзвичайно високим. Чемпіонами Європи з вільної та греко-римської боротьби серед спортсменів з вадами слуху стали Шейко Олег, Фомін Денис, Єлхін Владислав (Грузія). Чемпіонами Європи з настільного тенісу стали Велієв Антон та Ковальова Мілана – перше командне місце (Австрія). На чемпіонаті Європи з легкої атлетики Урсулєнко Наталія стала дворазовою чемпіонкою, а Туркова Олена – дворазовою бронзовою призеркою (Польща). Знову порадувала Єлизавета Мерешко ставши триразовою чемпіонкою та дворазовою срібною призеркою Чемпіонату світу з плавання серед спортсменів з УОРА (Великобританія).

Срібним та бронзовим призером Чемпіонату світу з пауерліфтингу став Грицаєнко Дмитро (Південна Корея). Григорчук Сергій двічі ставав срібним призером на Чемпіонаті Європи (Франція) та Чемпіонаті світу з шахів (Німеччина). Козлов Володимир посів 4 місце на Чемпіонаті світу з академічного веслування (Франція).

У 2016 році успішно виступила Українська збірна на XV Літніх Паралімпійських іграх у Рю-де-Жанейро. Чотири золоті та бронзову нагороди з плавання до української скарбнички принесла Єлизавета Мерешко, до того ж встановивши світовий рекорд. На цих же іграх Іван Доценко посів перше командне місце з футболу. Продовжив чемпіонський поступ Дмитро Грицаєнко ставши чемпіоном світу з пауерліфтингу (Туреччина). На чемпіонаті світу з легкої атлетики Наталія Урсулєнко стала срібною та бронзовою призеркою, Туркова Олена – срібною призеркою, Кисильова Юлія посіла четверту сходинку (Болгарія). Також нагороди срібного ґатунку на змагання різного рівня отримали: Шейко Олег та Фомін Денис – чемпіонат світу з вільної та греко-римської боротьби. (Іран); Григорчук Сергій – чемпіонат Європи з шахів (Польща) та чемпіонат світу (Румунія).

Завершився 2017 рік. Чемпіонат світу з легкої атлетики приніс Світлані Півень чемпіонське звання та бронзову нагороду (Тайланд). Чемпіонат Європи з настільного тенісу Богдану Омельчуку – перше командне (Словенія). Чемпіонат світу з легкої атлетики Яні Лебєдєвій – срібло (Великобританія). Чемпіонат Європи з легкої атлетики Світлані Півень – бронзу (Чехія). XXIII Дефлімпійські ігри Юлії Кисильовій – бронзову нагороду (Туреччина). Лариса Міхнева на Кубку Європи зі стрільби з лука серед спортсменів з порушеннями опорно-рухового апарату стала четвертою.

Висновки. Варто висловити подяку за самовіддану працю тренерам, спортивним лікарям, організаторам спортивного руху, місцевим ДЮСШ, які усі разом становлять згуртований колектив однодумців області, фахівців-професіоналів, людей, які фанатично люблять сферу фізичної культури та спорту й чим вигідно вирізняються в національному масштабі. На рік 2018 свої надії і сподівання. Хочеться вірити, що він буде вдалим для херсонських спортсменів. І найголовніше: те, що робить херсонська збірна на змаганнях різного рівня, приносить Україні визнання спортивної держави.

Література

1. Історичні, організаційні та соціальні аспекти розвитку спорту інвалідів: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / [С.Ф. Матвеев, Ю. А. Бріскін, І. О. Когут та ін.]. – Київ : Асконіт, 2011. – 250 с.
2. Римар О.В. Спорт неповносправних: історія та сучасність. / О.В.Римар – Львів, 2001. – 56 с.
3. Istorija rozvitku sportu osib z invalidnistyu na Hersnoschini. [Tekst] / Stepanyuk S. Malashe ko L. Kozibroda L. Lomaka J. // Naukovii chasopis Nacionalnogo pedagogichnogo universitetu imeni M. P. Dragomanova. Seriya 15. Naukovo-pedagogichni problemi fizichnoi kulturi, fizichna kultura i sport,. – 2018. – Vip. 2. – S. 91-94.
4. Sushkevich V.M. Se buv triumf lyudskih spromojnostei // Olimpiiska arena. 2001. specvipusk. – S. 38-39.
5. Zvit Hersonskogo oblasnogo centru "Invasport" pro rezultati zmagani z 1995 po 2017 roki. – 10 s.

Сушко Р.О.

Національний університет фізичного виховання та спорту України

ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ПІДГОТОВКИ І ШЛЯХІВ РОЗВИТКУ СПОРТИВНИХ ІГОР В УМОВАХ ДІЇ ГЛОБАЛЬНИХ ЧИННИКІВ

В дослідженні здійснено вивчення та аналіз проблем підготовчого процесу національних збірних команд зі спортивних ігор на сучасному етапі розвитку з урахуванням впливу чинників глобалізації спорту вищих досягнень. Методом експертної оцінки визначено погляди науковців стосовно подальшого розвитку спортивних ігор в Україні за допомогою анкетування впливових респондентів, які є визнаними вітчизняними фахівцями галузі фізичного виховання та спорту. Автором зазначено, що аналіз отриманих результатів дослідження дозволив узагальнити дієві підходи до вирішення важливих проблем розвитку спортивних ігор в Україні, математичними розрахунками доведено, що експертиза відбулася і думки експертів узгоджені.

Ключові слова: спортивні ігри, експертна оцінка, розвиток, підготовка, глобалізація.